

POROČILO

**TEOLOŠKA FAKULTETA
V ŠTUDIJSKEM LETU 2006-07**

Osnutek poročila je bil pripravljen za srečanje akademskega zbora fakultete dne 4. junija 2007 in za delovna telesa fakultete, ki so se srečevala ob zaključku študijskega leta 2006-07. V nadaljevanju so bile dodane nekatere informacije o dogodkih, ki so se zvrstili v poletnih mesecih, to je do konca septembra 2007.

Statistični podatki o vpisanih študentih in o študijskih programih

V študijskem letu 2006-07 je TEOF na *dodiplomski stopnji* izvajala naslednje študijske programe: enopredmetni program Teologija (vseh vpisanih 375), dvopredmetni program Teologija (skupaj s Filozofsko fakulteto v Ljubljani ter s Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru; vseh vpisanih 162) in visokošolski strokovni program Teologija (vseh vpisanih 224). Podiplomski programi so bili naslednji: specializacija Pastoralna teologija (12 vpisanih), specializacija Zakonska in družinska terapija (27 vpisanih), magistrski študij Zakonska in družinska terapija (38 vpisanih), magistrski študij Duhovnost (nič vpisanih) in magistrski študij Teologija (13 vpisanih). Dva programa sta bila na doktorskem študiju: Teologija (vpisanih 10) in Zakonska in družinska terapija (6 vpisanih). Tako je bilo 18. oktobra 2006 na fakulteto vpisanih 867 študentov (vključno z absolventi) (od tega 779 redno, 88 izredno). Vsi dodiplomski programi so se izvajali na dveh krajih: v Ljubljani in Mariboru. Podiplomski študij se je izvajal samo v Ljubljani. Predavanja je obiskovalo še nekaj drugih slušateljev, za katere je znano, da niso vpisani študentje.

Struktura vpisanih študentov in študentk po spolu je bila naslednja: enopredmetni program Teologija (64 % žensk, 36 % moških), dvopredmetni program (70 % žensk, 30 % moških) in visokošolski strokovni program (59 % žensk, 41 % moških). Od 761 vpisanih na dodiplomski študij je bilo iz vrst semeniščnikov in članov redovnih skupnosti skupaj 86 študentov in študentk (10% od vseh; 59 v Ljubljani, 27 v Mariboru). Poleg tega je fakulteta izvajala še program dopolnilnega izobraževanja za učitelje predmeta Verstva in etika; v tem študijskem letu je bila organizatorica predavanj naša fakulteta (v prejšnjem študijskem letu je to bila Filozofska fakulteta). To je bil (glede na določbe Ministrstva za šolstvo in šport) zadnji razpis za takšno obliko izobraževanja; vpisalo se je 38 kandidatov in kandidatke, od katerih so vsi uspešno opravili vse obveznosti. V tem študijskem letu je Teološka fakulteta vse programe izvajala po

ustaljenem dosedanjem sistemu, ker še noben prenovljen program ni dosegel akreditacije.

Prijave za vpis za študijsko leto 2007-08

Konec meseca marca smo že dobili podatke o prijavih za vpis v študijskem letu 2007-08. Za to leto smo za vpis v prvi letnik na vseh programih razpisali 195 mest (za 10 % manj kot v preteklem letu) za redni in 60 mest za izredni študij. Za razpisana mesta se je prijavil (upoštevana je bila prva želja) 101 kandidat ali 51,8 % za redni študij in 9 kandidatov za izredni študij (15 %). Od tega se jih je za univerzitetni program Teologija enopredmetno prijavilo 31 (23 v Ljubljani, 8 v Mariboru), na dvopredmetni program 31 (na Filozofski fakulteti v Ljubljani 23, na Filozofski fakulteti v Mariboru 8, na Fakulteti za naravoslovje in matematiko v Mariboru pa 0). Na visokošolski strokovni program se jih je skupaj prijavilo 70 (to je 116,7 %), od tega v Ljubljani 49, v Mariboru pa 21. Že nekaj let (UL je analizo naredila za zadnja tri leta) opažamo, da v Mariboru pada zanimanje za enopredmetni študij teologije. Glede na presojo Uprave Univerze v Ljubljani in po lastni analizi vpisovanj v zadnjih nekaj letih prihajamo do ugotovitve, da v prihodnje ne bo več smiselno in ne racionalno izvajati vseh programov na obeh krajih. Naslednje študijsko leto bo v tem smislu morale prinesiti določeno spremembo.

Pedagoško delo

Poleg že prej navedenega je pedagoško delo obsegalo predvsem skrb za izvajanje rednih predavanj in mentorstva. Na Tomaževi proslavi je bilo povedano, da je v tem študijskem letu do tedaj diplomu enopredmetnega študija doseglo 33 študentov, dvopredmetnega študija 13 študentov, pastoralne specializacije 7, specializacije ZDT 18 študentov, magistrskega študija teologije 4. Na isti slovesnosti je 1 študent prejel Tomaževo nagrado za dobro pripravljeno diplomsko nalogo, doc. dr. Branko Klun pa priznanje najbolj priljubljenega visokošolskega učitelja. V istem obdobju so naslov doktorja znanosti dosegli štirje študentje naše fakultete. Med tem časom so doktorirali še trije doktorandi, ki so tudi že bili promovirani na UL. Kot vsako leto je bila v tem študijskem letu opravljena študentska anketa o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev, ki je osnova za pripravo mnenj Študentskega sveta pri volitvah v nazive. Rezultati ankete so tudi pomemben okvir za načrtovanje izboljšanje kvalitete dela in s tem boljših študijskih rezultatov. Ob številnih vprašanjih, ki so se v preteklih letih pojavljala ob vprašanjih izvajanja in vrednotenja rezultatov ankete, je zaenkrat ta oblika še najbolj ustaljena. Pripravljeno je bilo obsežno poročilo o kakovosti poslovanja fakultete, ki je bilo vključeno v poročilo nacionalne komisije za kakovost visokošolskega študija v Slo-

veniji. Za podeljevanje sredstev je, poleg drugih dejavnikov, pomemben odstotek prehodnosti iz prvega v drugi letnik in število diplomantov. Na voljo so nam podatki o prehodnosti za študijsko leto 2005-06: na enopredmetnem programu je bila 56 %, na dvopredmetnem malo manj kot 54 %, na strokovnem programu 65 %. Na podiplomskih programih je bila prehodnost naslednja: specializacija ZDT 100 %, magistrski študij teologije 46 %, magistrski študij ZDT 94 % in na doktorskem študiju teologije 50 %. Poročilo Komisije za kakovost UL nam je v tem letu zadalo nekatere naloge, katerim bomo morali nameniti več pozornosti. Predvsem od nas pričakujejo hitrejšo pripravo in implementacijo prenovljenih programov. Načrtno usposabljanje pedagoških delavcev je bilo organizirano v obliki dveh študijskih dni; septembra in februarja, to je na začetku vsakega semestra. Večji poudarek bo treba dati pedagoškemu usposabljanju učiteljev samih in uvajanju tutorstva. – Boljše pogoje pedagoškega dela bodo dali prenovljeni prostori, dve predavalnici v Ljubljani ter ena v Mariboru.

Znanstveno-raziskovalno delo in objavljanje

S študijskim letom 2006-07 so se na fakulteti zaključili štirje projekti; dva programa trajata še naprej. Morda nam bo uspelo, da v letošnjem razpisu, ko bo objavljen, dobimo kakšen projekt. Sredi septembra, ko se je iztekel rok za prijavo, smo oddali predlog kandidata za mentorja mladega raziskovalca in tri predloge projektov (dva temeljna in enega podoktorskega). Za razvoj mladih raziskovalcev - na fakulteti so zaposleni 4, dva se jim bosta pridružila še to jesen - skrbijo izbrani mentorji, ki jih je izbrala ARRS. V študijskem letu so bile zagovarjane 4 magistrske naloge in 4 disertacije. Marjana Harcet je zagovarjala disertacijo *Etika nenasilja in oblikovanje ženske identitete v islamu in krščanstvu* (mentor prof. dr. Drago K. Ocvirk). Mag. Mateja Pevec-Rozman je zagovarjala disertacijo *Moralnost med etično skepsjo in vrlino: MacIntyrejev poskus utemeljitve etike* (mentor doc. dr. Anton Jamnik, somentor prof. dr. Anton Stres). Mag. Blaž Jezeršek je zagovarjal disertacijo *Zadržek različne vere pri sklepanju zakona med katoliško in muslimansko stranjo* (mentor prof. dr. Borut Košir). Maja Lopert je zagovarjala disertacijo *Življenjska relevantanca religije in institucija Cerkve* (mentor prof. dr. Vinko Potočnik).

S 1. januarjem 2007 je nastopil novi urednik *Bogoslovnega vestnika* doc. dr. Miran Špelič. Publikacije, ki so jih pripravili učitelji na naši fakulteti in so izšle v tem letu, so bile: *Acta Ecclesiastica Sloveniae*, št. 28; Drago K. Ocvirk, *Misijoni – povezovalci človeštva*; Ciril Sorč – *V prostranstvu Svete Trojice*; Ciril Sorč – *Od kod in kam? Stvarstvo in zgodovina trinitarnih razsežnosti*; Anton Štrukelj – *Trojica in Cerkev*; *Person and Good* (urednika Janez Juhant in Bojan Žalec); *On Cultivating Faith and Scien-*

ce. *Reflections on Two Key Topics of Modern Ethics* (uredila Janez Juhant in Bojan Žalec), LIT Verlag Berlin 2007; *Dialogue and Virtue. Ways to Overcome Clashes of Our Civilizations* (uredili Pter Hünemann, Janez Juhant in Bojan Žalec), LIT Verlag Berlin 2007; Katarina Kompan Erzar – *Ljubezen umije spomin*; Slavko Krajnc – *Sakralno bogastvo župnije sv. Bolfenka in občine Trnovska vas*. Zaslužni profesor dr. Rafko Valenčič je izdal monografijo o sv. Hieronimu *Mož s Krasa*. V organizaciji Slovenske teološke akademije v Rimu in Inštituta za zgodovino Cerkve na Teološki fakulteti je bil od 10. do 14. septembra v Rimu simpozij, posvečen lavantinskemu škofu dr. Ivanu Jožefu Tomažiču. Ob isti priložnosti je izšel zbornik *Torošev simpozij v Rimu*, kjer so objavljena predavanja lanskega simpozija. Vrsta objav je v serijskih publikacijah. Kot izraz znanstvenega sodelovanja je mogoče obravnavati znanstvene posvete in študijska srečanja, ki so bila na fakulteti. V okviru tedna UL je bil pripravljen simpozij o filozofu dr. Francu Kovačiču. Velikonočni simpozij je obravnaval svetopisemske tematike. Maja je bil simpozij ob 300-letnici posvetitve ljubljanske stolnice. Naši predavatelji in raziskovalci so sodelovali na vrsti mednarodnih srečanj. Aktivno sodelujejo v poklicnih mednarodnih združenjih; za Slovenijo je ustanovljena posebna sekcija Evropskega združenja teologov. Nekaj članov se je od 13. do 16. septembra 2007 udeležilo kongresa združenja v Leuvnu pod naslovom *Religion and the European Project. Theological Perspectives*.

Veliko pozornosti je veljalo pripravam XIX. svetovnega kongresa bibličistov Stare zaveze (IOSOT), ki je bil julija 2007. Ob drugih članih Inštituta za Sveto pismo, judovstvo in zgodnje krščanstvo je največjo težo dneva nosil akademik prof. dr. J. Krašovec. Posle generalnega sekretarja je opravljal prof. dr. Jožef Plevnik SJ. Biblični festival ob začetku kongresa in predavanja, ki so trajala več dni, so pritegnili številne mednarodno uveljavljene strokovnjake. Na festivalu pa so udeležence poleg predsednika organizacijskega odbora akad. prof. dr. Jožeta Krašovca pozdravili še predsednik vlade RS Janez Janša, predsednik SAZU prof. dr. Boštjan Žekš, rektorica UL prof. dr. Andreja Kocijančič, ljubljanski metropolit in veliki kancler TEOF msgr. Alojz Uran in ljubljanski župan Zoran Jančič. V okviru leta Svetega pisma in mednarodnega kongresa bibličistov je bila v cerkvi sv. Jožefa postavljena razstava z naslovom *Živa beseda* (razstava je bila odprta od 14. junija do 31. julija).

Osnova vsega raziskovalnega in pedagoškega dela sta obe knjižnici; zadovoljni smo, da je uspelo na obeh krajih pridobiti dodatne prostore za skladišča, v Ljubljani pa še usposobiti prostor za čitalnico. Tu smo tudi zaposlili sodelavca s 5. stopnjo izobrazbe. V zadnjem času so se javili nekateri glasovi, ki zahtevajo boljše pogoje dela v knjižnici oz. v čitalnici. Pogovor z vodstvom knjižnice je pokazal na nekatere možnosti za izboljšanje pogojev dela in za še boljšo uporabo čitalniških prostorov. Z adap-

tacijo in novo opremo so se izboljšale tudi možnosti delovanja čitalnice na Enoti v Mariboru.

Komisija za kakovost je ugotovila, da bo v letu 2007 treba dati večji poudarek kakovosti raziskovalnega dela (večje sodelovanje pri mednarodnih projektih, vzpostavljanje rednega sodelovanja s predavatelji-gosti, več objavljanja v mednarodnih revijah). V tem študijskem letu je v teku uvajanje novega načina citiranja (*Chicago Manual of Styles*); uvedel ga je že *Bogoslovni vestnik*, postopoma ga bodo sprejele druge publikacije, ki jih izdaja fakulteta (okvirni datum za začetek novega načina je bil 1. januar 2007).

Mednarodna dejavnost

Ta razsežnost poslanstva fakultete se je razvijala v okviru programa Socrates-Erasmus in na ravni sporazumov naše fakultete z drugimi fakultetami. Dosedanjim sporazumom smo dodali še sporazum z Milltown Institutom v Dublinu, Irska, začeli so se pogovori o možnostih sodelovanja z International Theological Institute for Studies on Marriage and Family v Gamingu (Avstrija). Izmenjano je bilo pismo o nameri s Katoliškim inštitutom v Toulousu, ki nam zagotavlja izmenjavo predavateljev in možnosti obiskov tako študentov kot predavateljev. Tik pred zaključkom so priprave za obnovitev pogodbe o sodelovanju s Teološko fakulteto Univerze v Zagrebu. V tem letu se še ni pokazalo posebno zanimanje za izmenjavo študentov, kaže, da bo tega več v prihodnjem študijskem letu, saj se jih je prijavilo 7. Za to se je zelo zavzel izr. prof. dr. Branko Klun. Ker je izmenjava profesorjev pogojena z izmenjavo študentov, bo že v kratkem to onemogočeno, ker z določenimi univerzami takšne menjave že več let ni bilo. To se bo zgodilo z univerzo v Innsbrucku. Prepričan je, da bi bilo vsekakor koristno izmenjavi študentov nameniti večjo pozornost in izkoristiti možnosti, ki nam jih ponuja program Socrates-Erasmus, tudi v smislu odkrivanja talentov za nadaljnji študij. Kot je že močno navzoča tendenca, bo v prihodnje za podiplomske študente postala obveza bivati in študirati vsaj en semester v tujini in temu ustrezno potem prilagoditi individualne študijske programe. V primerjavi z drugimi fakultetami je na naši še vedno premalo zanimanja za študij v tujini. V tem študijskem letu smo imeli lepo število predavateljev-gostov iz tujine, ki so delo fakultete naredili še bolj zanimivo (znani so podatki za vsaj osem gostov). V bližnji prihodnosti bomo morali narediti več za uvajanje programov oz. predavanj v angleškem jeziku (vsaj pri nekaterih predmetih), če bomo hoteli, da pridejo k nam še študentje, ki niso večši slovenskega jezika. Sodelovanje na mednarodni ravni bo v prihodnje moralo dobiti še pomembnejše mesto tudi v okviru načrtovanja projektov in vključevanja v mednarodne projekte, ker ta razsežnost postaja vse po-

membnejša pri pridobivanju sredstev in pri vrednotenju celotnega pedagoško-raziskovalnega dela. Bistvena pot za uveljavljanje na tem področju je sodelovanje v mednarodnih združenjih in na njihovih zborovanjih.

Delo z laičskimi študenti

Velika večina študentov Teološke fakultete je laikov, kar utripu fakultete daje poseben pečat. Naši diplomanti so si že pridobili mesto v javnih ustanovah, med drugim tudi na ravni države. S tem, ko se odpirajo možnosti zaposlovanja laičskih diplomantov v cerkvenih ustanovah na Slovenskem, tudi na fakulteti čutimo potrebo po še večjem sodelovanju z njimi in nujnost po celovitem informiranju. S študenti bolj intenzivno sodelujeta oba koordinatorja za laičke študente (v Mariboru doc. dr. M. Matjaž, v Ljubljani doc. dr. R. Petkovšek). K temu bo gotovo pripomogla brošura, ki predstavlja poklice in službe v Katoliški Cerkvi na Slovenskem. Koristnost za boljše informiranje vidimo v sodelovanju s Katehetskim uradom, od koder tajnik urada as. dr. Tadej Stegu redno prihaja na fakulteto v Ljubljani in je na voljo za dodatne informacije. Morda ga bo v prihodnje treba še bolj vključiti v ritem študentskega življenja. Dobre izkušnje, ki jih takšen urad že ima v Mariboru, spodbujajo njegovo uveljavljanje tudi v Ljubljani. Želimo si, da bi se še bolj sistematično uredilo njihovo zaposlovanje, tudi v smislu organiziranja pripravništva in strokovnih izpitov (v tem smislu pozdravljamo sklep, ki ga je na zadnji seji 23. maja 2007 sprejel Slovenski pastoralni svet, ki je najbolj kompetenten sogovornik v tem vprašanju). Nove možnosti zaposlovanja so se odprle z novelo Zakona o socialnem delu; v tem smislu je bilo več srečanj s funkcionarji Socialne zbornice. V okviru projekta *Nosce te ipsum* so študentje pripravili 4 zanimive okrogle mize.

Kadrovske zadeve

V tem študijskem letu je pedagoško in raziskovalno delo izvajalo naslednje število visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter znanstvenih sodelavcev (ki imajo s fakulteto različne oblike delovnih razmerij): 7 rednih in 9 izrednih profesorjev, 19 docentov, 3 višji predavatelji, 15 asistentov, 7 raziskovalcev (od tega so bile 4 mlade raziskovalke), 5 visokošolskih učiteljev-gostov in 4 nekdanji visokošolski učitelji, ki še predavajo. Dve predavateljici sta poučevali tuje jezike (predvsem angleški jezik, kjer je veljal poudarek seznanjanju s teološko terminologijo v tem jeziku). Kolikor je bilo mogoče, smo skrbeli za redno napredovanje (ali ponovne izvolitve) v nazive. V tem študijskem letu so bili izvoljeni: v naziv rednega prof. dr. Borut Košir, v naziv izrednega prof. doc. dr. Branko Klun, v naziv docenta pa as. dr. Janez Vodičar in as. dr. Katarina Kompan Erzar. Ponovno so bili izvoljeni: doc. dr. Bogdan Dolenc, as. dr. Roman Globo-

kar, doc. dr. Anton Jamnik, izr. prof. dr. Bogdan Kolar, doc. dr. Peter Kvaternik, doc. dr. Avguštin Lah in doc. dr. Marijan Peklaj. Naziva sta bila poveljavljena za doc. dr. Leona Debevca in doc. dr. Bojana Žalca. Za naslednje študijsko leto je napovedanih nekaj upokojitev. Tako se bo fakulteta morala srečati z vprašanjem novih visokošolskih učiteljev. Sicer pa je njena stalna skrb iskanje novih sodelavcev in vključevanje novih doktorjev znanosti v njeno delo.

Prenova študijskih programov

V tem študijskem letu je bilo veliko pozornosti in časa namenjeno prenovi študijskih programov v skladu z načeli bolonjske prenove. Delovno komisijo je vodil prodekan doc. dr. Robert Petkovšek. Dejstvo, da morajo biti vsi programi, ki želijo biti razpisani za študijsko leto 2009-10, ko je zadnji termin za njihovo uvajanje, akreditirani do datuma, ko se zbirajo podatki za razpis (to je november 2008), je fakulteto postavilo pred zahtevno nalogo. Pozornost je veljala primerjavi pripravljenih programov v drugih okoljih, predvsem v sosednjih deželah. Komisija za dodiplomski študij na Univerzi v Ljubljani je že obravnavala enoviti magistrski program Teologija, strokovne službe so dale pripombe. Določeni so bili poročevalci, katerih mnenje bo odločilno za nadaljnje postopke. Zaradi nedorečenosti pogojev za izobrazbo učiteljev še ni bilo določeno, kako bo strukturiran dvopredmetni študij. Za pripravo tega programa sodelujemo s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani ter z obema fakultetama Mariborske univerze, ki sta prevzeli del programov skupne Pedagoške fakultete.

Sodelovanje z UL in drugimi visokošolskimi ustanovami

Visokošolski učitelji in raziskovalci z naše fakultete so vključeni v senat, različne komisije in druga delovna telesa UL. Ob tednu UL decembra 2006 je upokojeni akad. prof. dr. Alojzij Slavko Snoj dobil odlikovanje zaslužnega profesorja UL. V tem letu je posebna pozornost veljala uredničenju strategije UL do leta 2009, pripravljale so se spremembe Statuta UL, uvajanje nove oblike študentske ankete, veliko pozornosti pa je pritegnil tudi osnutek predloga Zakona o visokem šolstvu, razvojni in raziskovalni dejavnosti, ki ga je pripravilo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Predstavniki UL so sodelovali na prireditvah, ki jih je imela TEOF, med drugim tudi na Tomaževi proslavi, rektorica prof. dr. Andreja Kocijančič pa se je udeležila tudi otvoritve novih prostorov čitalnice februarja 2007. Kot druge fakultete smo se srečali z dilemami glede dajanja informacij, ki so jih zahtevali novinarji in je njihove zahteve podprla tudi pooblaščenka za posredovanje informacij.

Zaključek

Obilno delo je bilo mogoče izvesti samo ob dobrem sodelovanju celotne ekipe uprave, raziskovalcev, visokošolskih učiteljev in sodelavcev, delavcev v knjižnicah, referatu ter drugih. Vso podporo smo imeli s strani velikega kanclerja in strokovnih služb obeh nadškofij, v Ljubljani in v Mariboru. Zahvala velja pomožnemu škofu dr. Antonu Jamniku, ki je kot 'šolski' škof posebej povezan z našo ustanovo in sodeluje v prenavljanju programov po načelih bolonjske reforme. Upravno poslovanje fakultete, ki ga usklajuje senat, je bilo v obliki sej senata; teh je bilo 8. Upravni odbor je v tem letu imel 7 sej. Dobro je bilo sodelovanje s Študentskim svetom fakultete in z njegovo predsednico; posebej dragoceni so bili prispevki, ki so jih v delu posameznih komisij prispevali člani iz vrst študentov. Tako smo kljub občasnim omahovanjem, ko so nam nekateri želeli vsiliti drugačna merila delovanja, ohranjali obojno zvestobo.

Bogdan Kolar